

stræffeligt Hensyn til, om man saa ogsaa havde tilstrækkelige Kontrolmidler til at sørge for, at Arbeidet ogsaa blev saa godt, som det burde være. Disse to Hensyn maa man naturligvis tage, paa den ene Side, at man kan komme igennem med den givne Bevilling, og paa den anden Side, at Arbeidet kan blive saa solidt og godt som muligt. Men der er imidlertid ogsaa et tredie Hensyn at tage, som jeg tror, som ikke skal lægge alt for liden Vægt paa, det nemlig, at man ved Udskyning af Vicitationen gjør det langt mere muligt for de mindre bemidlede Haandværkere at komme med i Arbeidet paa en for dem heldig Maade, som uafhængige. Thi ad den anden Vej kunne de vel komme med; men de ville ganske sikkert, i alt Fald sandsynligvis, blive fuldt afhængige af vedkommende Entrepreneur. Jeg er derfor af den Mening, at det foreløbig vil blive bedst at komme tilbage til, hvad man i tidligere Dage omtrent altid har gjort, at udfylde Arbeidet til de enkelte Haandværksmestre. Det er imidlertid et Spørgsmaal, hvorom der kan være forskellige Meninger, og det er et Spørgsmaal, som det kunde være hensigtsmæssigt at faae klaret — dels altsaa dette Spørgsmaal, men dels ogsaa en hel Del Detailspørgsmaal, som ville komme frem ved alle Vicitationer, og med Hensyn til hvilke det vil være hensigtsmæssigt, at de enkelte Ministerier, som have større Byggeforetagender, anvendte de samme Regler. Dette er det ene af de Spørgsmaal, som den ærede Ordfører rettede til mig, og jeg haaber hermed at have besvaret det. Det andet var Spørgsmaalet om Begunstigelse eller Ikke-Begunstigelse af enkelte Fabrikanter, enkelte Leverandører. Der blev ved sidste Behandling her i Salen af denne Lov klaget over Ministeriets Handlemaade lige overfor Vicitationen ved Opførelsen af den nye polytekniske Lærestanstalt. Jeg svarede den Gang derpaa og skal ikke komme videre ind derpaa; men jeg skal kun sige, at jeg er ganske enig med den ærede Ordfører i, at det paa dette Punkt kan være af stor Betydning, at vi faae en noiatig Undersøgelse af de forskellige Kalkarter og Cementarter, ja, ogsaa af de forskellige Lerarter, som findes her i Landet, og en Undersøgelse af de Fordringer, der fra Statens Side i saa Henseende maa stilles. Det er af Bigtighed, at man fra det Offentliges Side stiller nogenlunde de samme Fordringer til det samme Arbeide, og det er af Bigtighed for Regjeringen at komme til et aldeles bestemt Resultat om, hvad man skal fordrø særlig med Hensyn til Bindemidternes Bestaafenhed, og som Følge deraf, hvilken Pris man kan byde for dem. Man behøver

ikke de samme Bindemidler til alt Arbeide. Til noget behøver man Cement og til andet en Blanding af Cement og Kalk og til et tredie kun Kalk. Endelig kan der naturligvis igjen paa det enkelte Cementis eller Kalks Omraade være enkelte Arbeider, hvor det bedst mulige maa benyttes uden Hensyn til Prisen, og der kan være enkelte Arbeider, hvor man kan gaa til noget mindre udmærket; men som man saa ogsaa kan faae billigere. Jeg er altsaa, som jeg ogsaa udtalte i Udvalget, betænkt paa at faae, antager jeg, den polytekniske Lærestanstalt til i Sommerens Løb at gennemføre saadanne Undersøgelser af vore Kalkarter tillige med de nærmeste udenlandske og vore Cementarter i Sammenligning med de nærmeste udenlandske, saaledes, at der for Regjeringen kan være noget Bestemt at tage Hensyn til, naar der bliver Tale om større Bygningsforetagender, og jeg har ingen Grund til at tvivle om, at disse Undersøgelser maa kunne endes i Løbet af næste Aar, og det er ikke Hensigten i Løbet af næste Finantsaar at komme videre med det her foreslaaede Bygningsforetagende end til Fundamenteringen. Hermed haaber jeg at have besvaret de Spørgsmaal, der bleve rettede til mig, og jeg haaber, at det høie Thing ved den Afstemning, der nu skal gaa for sig, vil holde oppe, hvad det selv vedtog ved 2den Behandling.

Sage: Jeg kan kun glæde mig over den høitærede Ministers Udtalelse, at han, efter hvad han nu formoder, vil lægge Afgjørelsen i polyteknisk Lærestaltis Haand. Jeg vil dog blot bemærke, at det forekommer mig, at den Kommission, som kan tænkes nedsat, vil faae en overordentlig vigtig Opgave, og at Afgjørelsen eller Ikkeafgjørelsen vil blive af stor Betydning for Staten, baade i økonomisk og anden Henseende, og ogsaa af stor Betydning for en stor Mængde Medborgere. Derfor vil jeg, om end jeg antager, at Ministeren eller hans Kollega Indreministeren isvrigt af sig selv vil gjøre det, tillade mig at pointere, at det forekommer mig nødvendigt, at denne Undersøgelse ikke bliver altfor videnskabelig. Naar en Artikel tilfredsstillende visse forudsatte Fordringer mere end en anden Artikel, er det ikke dermed sagt, at denne sidste Artikel ikke i Praxis i Virkeligheden er bedre end den anden. Jeg skal nu ikke fordybe mig i de forskellige Tilfælde, der kunde foreligge; men det forekommer mig nødvendigt, at naar man vil have en i praktisk Henseende gavnlig Afgjørelse, maa denne Kommission sammensættes baade af Theoretikere og Praktikere.